

ФІНАНСОВИЙ КАПІТАЛ В СИСТЕМІ МЕХАНІЗМУ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Макуха С.М., к.е.н., доцент кафедри загальної економічної теорії Одеського національного економічного університету

Фінансовий механізм регіонального розвитку це сукупність видів, форм і методів організації фінансових відносин спрямованих на забезпечення економічного розвитку регіону.

Створення економічної та фінансової основи розвитку місцевого самоврядування неможливе без:

- формування системи розподілу фінансових ресурсів між державним бюджетом і бюджетами регіонів та територіальних громад на основі принципу розподілу їх функцій та компетенції;
- завершення формування власності територіальних громад (комунальної власності);
- законодавчого врегулювання правового режиму спільної власності територіальних громад;
- розробки і затвердження системи соціальних стандартів мінімальних державних і громадських послуг, що гарантовано фінансуються з державного та місцевого бюджетів;
- вироблення механізму розподілу податкових та бюджетних повноважень між центральною, регіональною та місцевою владою щодо зміцнення власної доходної бази місцевих органів влади;
- розробки прозорої системи визначення показників бюджету та розподілу трансфертів між бюджетами різних рівнів, яка ґрунтуватиметься на об'єктивних показниках і критеріях;
- розширення переліку власних доходів бюджетів адміністративно-територіальних одиниць та створення стимулів для збільшення доходів місцевих бюджетів [1, с.3].

Таким чином, фінансовий механізм регіонального розвитку є інструментом реалізації фінансової політики держави, вирішення завдань і вибору напрямів розвитку регіону. Елементи фінансового механізму адекватні рівню розвитку фінансових відносин в регіоні та в суспільстві в цілому.

Складові фінансового механізму розвитку регіону формуються в залежності від умов його функціонування та призначення, особливостей рівня соціально-економічного розвитку та географічного розташування регіону. Фінансовий механізм поділяють [2, с.97]:

1. Залежно від складу сфер і ланок фінансової системи держави:

- а). державний фінансовий механізм
- б). фінансовий механізм суб'єктів господарювання

2. Залежно від державного устрою:

- а). фінансовий механізм центральних органів влади
- б). фінансовий механізм регіонів (органів місцевого управління і самоврядування)

3. Залежно від методів і способів організації фінансових відносин у складі фінансового механізму виділяють [3, с.182]:

- а). фінансові важелі, стимули, санкції
- б). фінансові норми, нормативи, елементи.
- в). фінансове законодавство

Фінансові важелі - конкретні форми розподілу і перерозподілу ресурсів, встановлений порядок фінансування, кредитування та інвестування.

Стимули - заробітна плата, доходи працівників, премії, пенсії, стипендії, матеріальні допомоги, надання різних пільг.

Санкції охоплюють:

- штрафи — ступінь матеріального впливу на винних у порушенні законодавства, угод або чинних правил;

- пеня, встановлюється у відсотках від суми.

Фінансове регулювання здійснюється через:

- систему норм і нормативів, які характеризують певний рівень забезпечення видатків, різних видів витрат фінансових ресурсів (ставки, норми відрахувань податків, платежів до бюджету, інших відрахувань до позабюджетних фондів);

- ліміти - певні обмеження на використання бюджетних коштів;

- фінансові резерви - тимчасово вилучені з обороту фінансові ресурси для їх використання в майбутньому при настанні непередбачених ситуацій.

Нормативно-правове забезпечення — регулює взаємодію елементів фінансового механізму. До його складу входять: загальнодержавні нормативні акти та рішення і постанови місцевих органів влади.

Конкретними інструментами реалізації завдань фінансового механізму виступають:

- податки і збори (загальнодержавні, місцеві);

- платежі до бюджету;

- платежі за державні кредити;

- рентні платежі;

- бюджетні і позабюджетні фонди;

- міжбюджетні трансферти.

Таким чином, в Україні фінансовий механізм розвитку регіонів перебуває на стадії свого становлення. На сьогодні вже створено певне правове підґрунтя для функціонування фінансового капіталу в механізмі регіонального розвитку.

Література:

1. Бутурлак Т.О., Мінкович В.Т. Фінансова децентралізація як фактор економічного зростання регіонів [електронний ресурс] доступний з www.nbu.gov.ua

2. Фінанси - навчальний посібник / Юрій С.І., Федосов В.М / [електронний ресурс] доступний з http://pidruchniki.ws/12800528/finansy/finansoviy_mehanizm_yogo_rol_realizatsiyi_finansovoyi_politiki

3. Макуха С.М. Фінансові стимули розвитку виробництва зерна / С.М. Макуха // Збірник наукових праць Аграрний вісник Причорномор'я / Голов. редактор Демяненко М.Я.; Одеський державний аграрний університет. – Одеса, 2010. № 53, С. 177 – 181.